ÖĞREN · 1. Sınıf · Matematik

İşlemlerden Cebirsel Düşünmeye

Toplama, çıkarma, eşittir işareti ve işlemler arasındaki ilişki

Bu ünitede neler öğreneceğiz?

- ✓ Günlük olaylarda toplama mı çıkarma mı gerektiğini bulmayı
- ✓ 20'ye kadar toplama ve çıkarma yapmayı
- ✓ Toplanan, toplam, eksilen, çıkan ve fark sözcüklerini
- ✓ Eşittir işaretinin "iki taraf aynı" demek olduğunu
- ✓ Toplama ile çıkarmanın birbirinin tersi olduğunu
- ✓ Sonucu tahmin etmeyi ve zihinden işlem yapmayı

👨‍👩‍👧 **Büyüklerimize not:** Sofrada, oyunda, alışverişte "Kaç tane oldu? Kaç tane kaldı?" diye sorun. Parmakla, düğmeyle ya da sayı doğrusuyla saymasına izin verin; zamanla zihinden yapmaya geçecektir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

➕ Toplama: Bir Araya Getirme

Ağaçta 3 kuş vardı. 2 kuş daha geldi. Şimdi kaç kuş var?

İki grubu bir araya getirince **toplama** yaparız: **3 + 2 = 5**

"+" işaretine **artı**, "=" işaretine **eşittir** deriz.

🐦🐦🐦 + 🐦🐦

3 kuş ve 2 kuş

3 + 2 = 5

Üç artı iki eşittir beş.

Toplamanın öğeleri

4	+	3	=	7
toplanan		toplanan		toplam

🧠 Toplarken Nasıl Düşünürüz?

Büyük sayıdan başla: 2 + 7 → 7'den 2 ileri say: 8, 9.

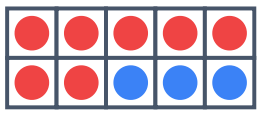

10'a tamamla: 7 + 3 = 10. Yedinin 10 olması için 3 gerekir.

10 + 6 = 16

Onluğa ekle: 10 ile 6, 16 eder.

✏️ Haydi deneyelim — İşlemleri yap.

2 + 3 = ☐	4 + 4 = ☐	8 – 3 = ☐	6 – 2 = ☐
10 + 5 = ☐	12 + 3 = ☐	17 – 4 = ☐	15 – 5 = ☐

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

🔄 Yer Değiştirsek de Toplam Aynı

Toplananların yerini değiştirsek toplam değişmez: **2 + 5 = 5 + 2**

Bir sayıya **0** eklersek sayı değişmez: **6 + 0 = 6**

2 + 5 = 7

5 + 2 = 7

6 + 0 = 6

➖ Çıkarma: Ayırma ve Azalma

7 balonumuz vardı. 2 tanesi patladı. Kaç balon kaldı?

Bir gruptan bir kısmını ayırınca ya da bir şey azalınca **çıkarma** yaparız: **7 – 2 = 5**

"–" işaretine **eksi** deriz.

2 balon patladı.

7 – 2 = 5

Yedi eksi iki eşittir beş.

Çıkarmanın öğeleri

9	–	4	=	5
eksilen		çıkan		fark

🎨 Resim köşesi — Bir çıkarma hikâyesi çiz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

🧠 Çıkarırken Nasıl Düşünürüz?

Geriye say: 17 – 3 → 17'den 3 geri: 16, 15, 14.

18 – 5 = 13

Parçalara ayır: 18 – 5 → önce 3 çıkar (15), sonra 2 çıkar (13).

16 – 10 = 6

Onluğu çıkar: 16'dan bir onluk gidince 6 kalır.

🤔 Toplama mı, Çıkarma mı?

Birleşme ya da **artma** varsa toplama yaparız: "geldi, ekledi, aldı, kaç tane oldu?"

Ayrılma ya da **azalma** varsa çıkarma yaparız: "gitti, yedi, verdi, kaç tane kaldı?"

🐟 **5 balık + 3 balık geldi**
Toplama: 5 + 3 = 8

🍪 **9 kurabiye, 4'ü yendi**
Çıkarma: 9 – 4 = 5

🚌 **Otobüste 12 kişi, 6 kişi bindi**
Toplama: 12 + 6 = 18

🎈 **15 balon, 5'i uçtu**
Çıkarma: 15 – 5 = 10

🎨 Resim köşesi — Bir tahterevalli çiz, iki ucuna eşit işlemler yaz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

⚖️ Eşittir İşareti

= işareti "iki taraf aynı" demektir. Tahterevallinin iki ucu eşitse düz durur.

3 + 4 = 7 doğrudur. **3 + 4 = 5 + 2** de doğrudur, çünkü iki taraf da 7'dir.

Eşittir işaretinin sağında her zaman sonuç olmak zorunda değildir: **7 = 3 + 4**

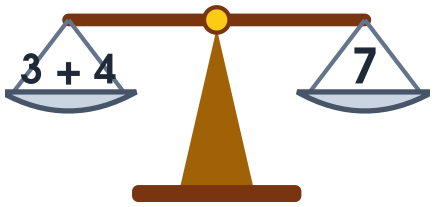

3 + 4 = 7

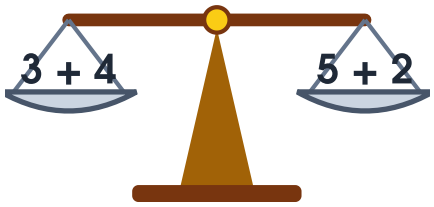

3 + 4 = 5 + 2

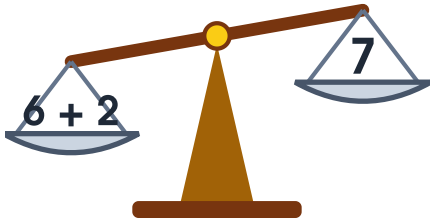

6 + 2 ile 7 eşit değil.

🤝 Toplama ve Çıkarma Kardeştir

Toplama ile çıkarma birbirinin **tersidir**. Aynı üç sayıyla dört işlem yazabiliriz.

4 + 3 = 7 ise 7 – 3 = 4 ve 7 – 4 = 3 olur.

4 + 3 = 7 **3 + 4 = 7**

7 – 3 = 4 **7 – 4 = 3**

3, 4 ve 7 sayıları bir aile gibidir.

🎨 Resim köşesi — Bir toplama hikâyesi çiz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

💭 Tahmin Et, Zihinden Bul

İşlem yapmadan önce sonucu tahmin edebiliriz: **6 + 4** 10'a yakındır. **19 – 2** 20'den biraz azdır.

Sonra zihinden işlem yapar, tahminimizle karşılaştırırız. 10 + 5, 15 – 5, 12 + 1 gibi işlemleri zihinden kolayca yaparız.

💭 Tahminim: 10'a yakın	**6 + 4 = 10** Zihinden: 10	✅ Tahminim sonuca yakın!

📚 Yeni Sözcükler

toplama (+) ➕
İki grubu bir araya getirme.

toplam 🧮
Toplamanın sonucu.

çıkarma (–) ➖
Bir gruptan bir kısmını ayırma.

fark 🔍
Çıkarmanın sonucu.

eksilen / çıkan ✂️
9 – 4'te 9 eksilen, 4 çıkandır.

eşittir (=) 🟰
İki taraf aynı demektir.

👨‍👩‍👧 **Büyüklerimize not:** Toplamda 20'yi geçmeyen, elde ve onluk bozma gerektirmeyen işlemler kullanılmıştır. Çocuğunuzun önce somut nesnelerle, sonra sayı doğrusuyla, en sonunda zihinden işlem yapmasını destekleyin.

🎨 Resim köşesi — Bir çıkarma hikâyesi çiz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026